በሚያዝያ 21 ቀን 1995 ዓ.ም ተቀባይነት የለውም በማለት የሰጠው ብይንና ከዚህም በኋላ በዚሁ መዝገብ ውርስ አጣሪ እንዲቋቋምና የንብረት ክፍፍል እንዲደረግ በግንቦት 14 ቀን 1995 ዓ.ም. እና በሐምሌ 7 ቀን 1996 ዓ.ም. የሰጣቸው ትዕዛዞች እንደዚሁም የፌዴራል ከ/ፍ/ቤት በመ/ቁ. 34902 በጥር 3 ቀን 1999 ዓ.ም. የሰጠው ፍርድ መሠረታዊ የሕግ ስህተት የተፈጸመባቸው ስለሆነ በፍ/ብ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ. 348/1/ መሠረት ተሽረዋል፡፡

2. በአመልካችና በተጠሪ አውራሽ መካከል በግልግል ዳኞች አማካይነት መስከረም 3 ቀን 1984 ዓ.ም. የንብረት ክፍፍል መደረጉ የተረጋገጠ ስለሆነ ተጠሪ ድርሻ ንብረቴ ይገባኛል በማለት ያቀረቡት ክስ ከፍ/ብ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ. 244/2/ረ/ መሠረት ተቀባይነት የለውም ተብሎ ተወስኗል፡፡
3. ግራ ቀኙ ወጭና ኪሣራ ይቻቻሉ፡፡
4. መዝገቡ ተዘግቶ ወደ መ/ቤት ተመልሷል፡፡

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት፡፡

ነ/ዓ

የሰ/መ/ቁ. 30536

መጋቢት 23 ቀን 2000 ዓ.ም.

ዳኞች፡- አብዱልቃድር መሐመድ
ደስታ ገብሩ
ሒሩት መለሠ
ታፈሰ ይርጋ
ሡልጣን አባተማም

አመልካች፡- ወ/ት ዓለምነሽ ዋቅቶላ - ቀረቡ፡፡

ተጠሪ፡- 1. አቶ ይልቃል ጌጤ አልቀረቡም፡፡
2. ካጆ ኢ/ል ኃ/የ/የ/ኩባንያ አልቀረበም፡፡

መዝገቡ ተመርምሮ ቀጥሎ የተመለተው ፍርድ ተሰጥቷል፡፡

ፍ ር ድ

ይህ ጉዳይ የተጀመረው በምዕራብ ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት ሲሆን የአሁን አመልካች በተጠሪዎች ላይ ባቀረቡት ክስ ንብረትነቱ የ2ኛ ተጠሪ የሆነውን መኪና 1ኛ ተጠሪ ሲያሽከረክር ጉዳት የደረሰብኝ ስለሆነ ካሣ እንዲከፍሉ ይወሰንልኝ በማለት ጠይቀዋል፡፡

የከሳሽ ክስና ማስረጃ ለተከሣሾች እንዲደርስና መልስ እንዲሰጡበት ታዞ 2ኛ ተከሣሽ የአሁን 2ኛ ተጠሪ ባቀረበው የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ከሳሽና 2ኛ ተከሣሽ ባደረጉት ስምምነት ከሳሽ በደረሰባቸው የአካል ጉዳት ብር 30 ሺህ ከአዋሽ ኢንሹራንስ ኩባንያ ለመቀበል በተስማሙት መሠረት ገንዘቡን ከኩባንያው የተቀበሉ ስለሆነ ክስ ያቀረቡት በዕርቅ ባለቀ ጉዳይ ስለሆነ ፍ/ቤቱ አቤቱታውን ውድቅ ሊያደርገው ይገባል በማለት ተከራክሯል፡፡

የዞኑ ከፍተኛ ፍ/ቤትም በዚህ ረገድ የቀረበውን መቃወሚያ መርምሮ ከሳሽና 2ኛ ተከሣሽ ጉዳዩን በዕርቅ መጨረሳቸውን የቀረበው ማስረጃ ስለሚያረጋግጥ አቤቱታው ተቀባይነት የለውም በማለት በብይን ሳይቀበለው ቀርቷል፡፡ ከሣሽ በዚሁ ብይን ቅሬታ አድሮባቸው የይግባኝ ቅሬታቸውን ለኦሮሚያ ጠቅላይ ፍ/ቤት ያቀረቡ ቢሆንም በፍ/ብ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ. 337 መሠረት ፍ/ቤቱ ይግባኙን ሠርዟል፡፡

የሰበር አቤቱታውም የቀረ[illegible]ኑ በመቃወም ሲሆን ይህ ችሎት አቤቱታውን መርምሮ አመልካች ክስ ያቀረቡበት ጉዳይ በእርቅ ያለቀ ነው ተብሎ ተቀባይነት ሳያገኝ መቅረቱ ተጠሪዎች ባሉበት ለሰበር ችሎት ቀርቦ መጣራት የሚገባው መሆኑን በማመኑ ተጠሪዎችን ጠርቷል፡፡ ሆኖም 1ኛ ተጠሪ በአድራሻው ባለመገኘቱ በጋዜጣ ተጠርቶ ስላልቀረበ መልስ የመስጠት መብቱ የታለፈ ሲሆን 2ኛ ተጠሪ ግን ቀርቦ የበኩሉን የጽሁፉን የቃል ክርክር አቅርቧል፡፡

በአጠቃላይ የክርክሩ ይዘት ከላይ የተመለከተው ሲሆን የሰበር አቤቱታው ያስቀርባል ከተባለበት ነጥብ አኳያ እንደሚከተለው ተመርምሯል፡፡

የምዕራብ ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት ክሱ በብይን ተቀባይነት የለውም ወደሚል መደምደሚያ ለመድረስ የቻለው አመልካች የካቲት 29 ቀን 1997 ዓ.ም. ከ2ኛ ተጠሪ ጋር ባደረጉት ውል ለደረሰባቸው ቋሚ የአካል ጉዳት ካሳ የሚሆን ብር 30 ሺህ የተቀበሉ ስለሆነና ከዚህ በላይ 2ኛ ተጠሪንም ሆነ መድን ሰጭውን አዋሽ ኢንሹራንስ ኩባንያን ላለመጠየቅ ስምምነት ላይ የደረሱ

በመሆኑ ክስ ያቀረቡበት ጉዳይ አስቀድሞ በስምምነት ዕልባት አግኝቷል በማለት ነው፡፡

ይሁንና የካቲት 29 ቀን 1997 ዓ.ም. ተደርጓል የተባለው ውል ይዘት ሲታይ አዋሽ ኢንሹራንስ ኩባንያ 2ኛ ተጠሪን በመወከል በካሣ አከፋፈሉ ረገድ ከመልካች ጋር ውሉን እንደተዋዋሉ መገንዘብ የሚቻል ከመሆኑም በላይ በስር ፍ/ቤትም ሆነ ለዚህ ችሎት ግራ ቀኙ ሲከራከሩ አዋሽ ኢንሹራንስ ኩባንያ 2ኛ ተጠሪን በመወከል ይህንኑ ውል ከአመልካች ጋር እንደተዋዋለና በውሉ ላይ የተጠቀሰውንም ብር 30 ሺህ ኢንሹራንስ ኩባንያው ለአመልካች መክፈሉ የተረጋገጠ ስለሆነ ኢንሱራንስ ኩባንያው 2ኛ ተጠሪን በመወከል ከአመልካች ጋር ውሉን መዋዋል የሚችለው ለ2ኛ ተጠሪ በሰጠው የመድን ሽፋን ልክ እንጂ ከዚያ በላይ ሊሆን ስለማይችል የጉዳት አድራሹ መኪና ባለንብረት 2ኛ ተጠሪ ከብር 30 ሺህ በላይ የተጠየቀው [illegible] ፍያ አስመልክቶ የቀረበበት ክስ በዕርቅ አልቋል ሊባል ስለማይችል የ[illegible]ኛ ፍ/ቤት ጉዳዩ በአጠቃላይ በዕርቅ አልቋል በማለት ክሱን ሳይቀበል መቅረቱ ጉዳዩን በይግባኝ የተመለከተውም የኦሮሚያ ጠቅላይ ፍ/ቤት ይህንኑ ስህተት ሳያርም መቅረቱ የሕግ ስህተት የተፈጸመበት ሆኖ ተግኝቷል፡፡

<u>ው ሣ ኔ</u>

1. የምዕራብ ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 12463 በታህሳስ 12 ቀን 1999 ዓ.ም. የሰጠው ብይን እንዲሁም የኦሮሚያ ጠቅላይ ፍ/ቤት በመ.ቁ. 41413 በየካቲት 16 ቀን 1999 ዓ.ም. የሰጠው ትዕዛዝ መሠረታዊ የሕግ ስህተት የተፈጸመባቸው ስለሆነ በፍ/ብ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ. 348/1/ መሠረት ተሽረዋል፡፡
2. በአመልካችና በ2ኛ ተጠሪ መካከል ያለው ክርክር በዕርቅ አልቋል ለማለት ስለማይቻል የምዕራብ ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት ግራ ቀኙ ያቀረቡትን ክርክር መርምሮ የበኩሉን ውሣኔ እንዲሰጥበት ጉዳዩ ተመልሶለታል፡፡
3. ግራ ቀኙ ወጭና ኪሣራ ይቻቻሉ፡፡